

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) แบบภาคตัดขวาง (Cross sectional study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ในการศึกษาระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 167 คน สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 116 คน ได้รับแบบสอบถามกลับ 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพ อำเภอภูเวียง อำเภอหนองเรือ และกิ่งอำเภอหนองนาคำ ซึ่งมีลักษณะประชากรใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.95 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจ ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร และการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ของตัวแปร กรณีตัวแปรที่เป็นข้อมูลนามสเกล และ Spearman Rank Correlation ใช้ในการหาความสัมพันธ์ ในกรณีข้อมูล มีการแจกแจงแบบไม่ปกติ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ที่ระดับ 0.05 สรุปผลดังนี้

5.1.1 ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล

จากการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิพบว่า มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.50 ซึ่งเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมสุขภาพส่วนมากจะเป็นเพศหญิง กลุ่ม

อายุส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี และ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.10 ซึ่งเห็นได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยกลางคน มีสถานภาพคู่ คิดเป็นร้อยละ 71.60 และส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.00 รายได้ประจำเฉลี่ย 16,975.07 บาท สำหรับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.70 ผู้ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมสุขภาพ ส่วนมากจะเป็นตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุขหรือ หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน คิดเป็นร้อยละ 33.60 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานส่งเสริมสุขภาพในปีงบประมาณที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 64.70

5.1.2 ปัจจัยแรงจูงใจ

ภาพรวมปัจจัยจูงใจ ในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.88 (SD=0.35) เมื่อพิจารณาราย ปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านความสำเร็จของงาน มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.91 (SD=0.42) ด้านลักษณะของงาน มีระดับการปฏิบัติงานในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.13 (SD=0.45) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.72 (SD=0.49) ด้านความรับผิดชอบมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.92 (SD=0.43) และด้าน ความก้าวหน้าในตำแหน่งมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.70(SD=0.57)และ ภาพรวมปัจจัยค้ำจุน ในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ ชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.52 (SD=0.49) เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.65 (SD=0.55) ด้านการควบคุมบังคับบัญชา มีระดับการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (SD=0.72) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.89 (SD=0.67) ด้านสภาพการทำงานมีระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.13 (SD=0.64) และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.37 (SD=0.72)สรุปได้ว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับสูง

5.1.3 การสนับสนุนจากองค์กร

ภาพรวมการสนับสนุนจากองค์กร พบว่าปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร อยู่ใน ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.30 (SD=0.56) เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร ราย ข้อ ได้แก่ ภาพรวมด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.99 (SD=0.72) เมื่อ เปรียบเทียบกับปริมาณงานแล้วจะพบว่าปริมาณงานไม่สมดุลกับอัตรากำลังคนที่มีอยู่ จำนวน บุคลากรมีไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพเนื่องจากการพัฒนาสถานีอนามัยเดิมให้

เป็นศูนย์สุขภาพชุมชนตามนโยบายสร้างสุขภาพ พ.ศ.2545 ที่จะพัฒนาสถานีนามัยให้เป็นศูนย์สุขภาพชุมชนทั่วประเทศ แต่เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชนมีภารกิจที่ต้องสร้างสุขภาพให้กับประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นปริมาณงานที่จะต้องดำเนินการจึงเพิ่มขึ้นจากปริมาณของสถานีนามัยเดิม แต่เนื่องจำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เคยปฏิบัติงานที่สถานีนามัย ได้ปรับเปลี่ยนมาปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนไม่ได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามปริมาณงาน จึงทำให้อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพราะถ้ามีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมกับหน้าที่การงานและมีการจัดการที่ดี จะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี (ทองหล่อ เดชไทย, 2545) ภาพรวมด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.17 (SD=0.74) พบว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพไม่ได้รับตามกำหนดเวลา และไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันเวลาตามแผนที่กำหนดไว้ เพราะปัจจัยด้านการเงินเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารที่จะต้องใช้ในการดำเนินงาน ถ้าหากการบริหารงานไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน จะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ (ปิยธิดา ตรีเดช และศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช, 2530) ภาพรวมด้านวัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.15 (SD=0.81) พบว่าศูนย์สุขภาพชุมชนมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน การวางแผนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ควรที่จะได้มาหลายวิธี เช่น การซื้อ การจ้าง การผลิตเอง การแลกเปลี่ยน และการจัดทำทะเบียนควบคุมการเบิก-จ่ายวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เมื่อเกิดการชำรุดหรือเสียหายและการจำหน่ายและการจัดหาทดแทนวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับปิยธิดา ตรีเดช และศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช (2530) กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์ต่างๆเป็นปัจจัยการบริหารที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องดูแลให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัด คือต้องทำตามที่หน่วยงานต้องการใช้อย่างเพียงพอ ทันท่วงทีต่อความต้องการ ภาพรวมด้านระบบข้อมูลเกี่ยวกับงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.89 (SD=0.73) เพราะในปัจจุบันในด้านระบบข้อมูลข่าวสารมีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล และประมวลผลข้อมูลกันอย่างแพร่หลาย สรุปได้ว่าภาพรวมการสนับสนุนจากองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.4 ระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า

ภาพรวมการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ พบว่าปัจจัยการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.12 (SD=0.50) เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ รายข้อ ในระดับสูง ได้แก่ ภาพรวมด้านการปฏิบัติงานในกลุ่มหญิงมีครรภ์ ค่าเฉลี่ย 4.39 (SD=0.56) ภาพรวมด้านการปฏิบัติงานในกลุ่มเด็กแรกเกิด-5ปี ค่าเฉลี่ย 4.15 (SD=0.62) ภาพรวมด้านการปฏิบัติงานในกลุ่มวัยทำงาน ค่าเฉลี่ย 4.09 (SD=0.61) และ

ภาพรวมด้านการปฏิบัติงานในกลุ่มวัยสูงอายุ ค่าเฉลี่ย 3.87 (SD=0.71) ตามลำดับ จากการพิจารณาระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ พบว่า มีการดำเนินกิจกรรมซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญคือ (1) การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความตระหนักและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม (2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งและประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆในพื้นที่ เพื่อร่วมปฏิบัติกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและแก้ไขปัญหาทางด้านสุขภาพในพื้นที่ (3) การนำนโยบายส่งเสริมสุขภาพไปสู่การปฏิบัติเพราะการสร้างสุขภาพจำเป็นจะต้องดำเนินการเชิงรุกและได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติจากทุกภาคส่วน (4) การให้สุศึกษาในกลุ่มเสี่ยงเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคที่สามารถป้องกันได้ เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และโรคมะเร็งเต้านม โดยการเร่งรัดหาแนวทางการสร้างความรู้ เทคโนโลยีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่เป็นศาสตร์ทั้งสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ (5) เป็นการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขทุกระดับในด้านการสร้างสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่สะอาดและปลอดภัย และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน เพื่อผลักดันให้เกิดเครือข่ายชมรมสร้างสุขภาพ

5.1.5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า

คุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ผลดังนี้

เพศ พบว่า มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อายุ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ สถานภาพสมรส พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ระดับการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ รายได้ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ตำแหน่ง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ การได้รับการฝึกอบรม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

ปัจจัยแรงจูงใจ

ปัจจัยแรงจูงใจในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.359$, $P\text{-value} < 0.001$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าตัวแปร ความรับผิดชอบกับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($r = 0.371$, $p\text{-value} < 0.001$) และมีค่าความสัมพันธ์สูงกว่าตัวแปรอื่นๆ การควบคุมบังคับบัญชา กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือแทบไม่มีความสัมพันธ์ ($r=0.183$, $p\text{-value} < 0.049$) และมีค่าความสัมพันธ์น้อยกว่าตัวแปรอื่นๆ จากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์จากการวิเคราะห์ตัวแปรจากตัวแปรทั้งหมด ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิคือ อายุ ($r=0.058$, $p\text{-value} < 0.535$) สถานภาพ ($r=0.092$, $p\text{-value} < 0.324$) รายได้ ($r=0.049$, $p\text{-value} < 0.600$) ประสบการณ์ปฏิบัติงาน ($r=0.029$, $p\text{-value} < 0.760$) ตำแหน่งในสายงาน ($r=-0.062$, $p\text{-value} < 0.509$) การฝึกอบรม ($r=-0.036$, $p\text{-value} < 0.703$) นโยบายและการบริหาร ($r=0.173$, $p\text{-value} < 0.063$) สภาพการทำงาน ($r = 0.151$, $p\text{-value} < 0.105$) ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ($r=0.082$, $p\text{-value} < 0.383$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การควบคุมบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สรุปได้ว่าปัจจัยแรงจูงใจในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

การสนับสนุนจากองค์กร

ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กรในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.305$, $p\text{-value} < 0.001$) และเมื่อพิจารณารายด้าน บุคลากร ($r=0.181$, $p\text{-value} < 0.052$) งบประมาณ ($r=0.168$, $p\text{-value} < 0.071$) วัสดุ ($r=0.217$, $p\text{-value} < 0.019$) ระบบข้อมูลเกี่ยวกับงาน ($r=0.365$, $p\text{-value} < 0.001$) ดังนั้นกล่าวโดยสรุป ทรัพยากรการบริหาร หรือปัจจัยการบริหารต้องมีปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และระบบข้อมูลเกี่ยวกับงาน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญเพราะการที่จะดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และระบบข้อมูลเกี่ยวกับงานโดยการนำปัจจัยเหล่านี้มาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม

5.1.6 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ด้านปัจจัยแรงจูงใจ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาอุปสรรคคือ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือ นโยบายของผู้บริหารไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานคิดเป็นร้อยละ 17.14 ด้านการสนับสนุนจากองค์กร พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาอุปสรรคคือ ขาดการสนับสนุนปัจจัยการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุ คิดเป็นร้อยละ 68.57 รองลงมาคือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผน ทันเวลาตามกำหนด คิดเป็นร้อยละ 17.14 เจ้าหน้าที่ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน คิดเป็นร้อยละ 14.28 สิ่งที่เอื้อต่อการทำงานไม่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบ IT คิดเป็นร้อยละ 8.57 ตามลำดับด้านการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาอุปสรรคคือ ขาดความร่วมมือจากชุมชน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาคือ ขาดการติดตาม และประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.14 การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงานไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 28.57 บุคลากรขาดจิตสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 25.71

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

5.2.1.1 ควรให้ความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ ทั้งด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยเฉพาะด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา และสภาพการทำงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

5.2.1.2 ควรมีการเพิ่มทักษะบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชน ในการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในหน่วยงาน และการประสานงานภายนอก การมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและเป็นสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง

5.2.1.3 ควรมีการชี้แจงนโยบายการปฏิบัติงานและมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนนโยบายการปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อให้ศูนย์สุขภาพชุมชนได้นำไปปฏิบัติได้ตรงกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่

5.2.1.4 สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสในการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพ เช่น การศึกษาต่อ การเข้ารับการฝึกอบรมต่าง ๆ และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

5.2.1.5 ผู้บริหารควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.2.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน เช่น บรรยากาศในองค์กร การมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะจะทำให้สามารถทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพชุมชนได้

5.2.2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มประชาชนเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสร้างสุขภาพของประชาชน เช่น การสร้างแรงจูงใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพราะจะเป็นการศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ดี และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ